

פתרון שאלות בממ"ן 12 סמסטר 2019א

שאלה 2

א. **ההוכחה לא טובה.** D מקבלת את $\langle M \rangle$, אם M לא מקבלת את $\langle M^+ \rangle$. D דוחה את $\langle M \rangle$, אם M כן מקבלת את $\langle M^+ \rangle$. זה לא אומר ש- D שונה מ- M . ייתכן ששתייהן מקבלות את $\langle M \rangle$ ולא מקבלות את $\langle M^+ \rangle$, או להפך (שתייהן לא מקבלות את $\langle M \rangle$ ומקבלות את $\langle M^+ \rangle$).

ב. **ההוכחה טובה.** D מקבלת את $\langle M \rangle$, אם M^+ לא מקבלת את $\langle M \rangle$. D דוחה את $\langle M \rangle$, אם M^+ כן מקבלת את $\langle M \rangle$. זה אומר ש- D שונה מ- M^+ לכל M . ברור ש- D איננה המכונה הראשונה בסדר הסטנדרטי של המכונות. לכן, אם D קיימת, היא איזושהי מכונה M^+ . אבל הראינו שהיא שונה מכולן.

שאלה 4

א. אפשר להשתמש במשפט Rice :

P תהיה השפה של כל התיאורים של מכונות טיורינג שיש בשפה שהן מזהות בדיוק 5 מילים. יש מכונות טיורינג שהתיאור שלהן שייך ל- P ויש מכונות שהתיאור שלהן לא שייך ל- P . אם שתי מכונות מזהות אותה השפה, אז או שהתיאורים של שתייהן שייכים ל- P או שהתיאורים של שתייהן לא שייכים ל- P . לפי משפט Rice, P איננה כריעה. P זהה לשפה A .

ב. אי אפשר להשתמש במשפט Rice, משום שתכונת השייכות ל- B איננה תכונה של השפה שמכונה מזהה, אלא תכונה של המכונה עצמה - ייתכנו שתי מכונות שמזהות אותה השפה, ואחת מהן שייכת ל- B ואילו השנייה איננה שייכת ל- B . דוגמה: תהיה M_1 ו- M_2 שתי מכונות שמקבלות כל מילה מעל אלפבית נתון Σ - השפה של שתייהן היא Σ^* .

M_1 נכנסת מיד למצב המקבל - על כל קלט היא מבצעת צעד אחד. לכן לכל מילה w באורך 1, M_1 מקבלת את w לאחר בדיוק $|w|$ צעדים. לכן $\langle M_1 \rangle$ שייכת ל- B . M_2 קוראת את הקלט עד שהיא מגיעה לסמל הרווח שמימין למילת הקלט, ואז נכנסת למצב המקבל. על כל מילה w היא מבצעת $|w|+1$ צעדים. לכן $\langle M_2 \rangle$ לא שייכת ל- B .

ג. אפשר להשתמש במשפט Rice :

P תהיה השפה של כל התיאורים של מכונות טיורינג שהשפה שהן מזהות היא שפה רגולרית. יש מכונות טיורינג שהתיאור שלהן שייך ל- P ויש מכונות שהתיאור שלהן לא שייך ל- P . אם שתי מכונות מזהות אותה השפה, אז או שהתיאורים של שתייהן שייכים ל- P או שהתיאורים של שתייהן לא שייכים ל- P . לפי משפט Rice, P איננה כריעה. $P = \text{REGULAR}_{\text{TM}}$.

שאלה 5

ALL_{LBA} איננה כריעה.

הוכחה: נניח בשלילה ש- A_{LBA} כריעה, ונראה שאפשר להכריע את A_{TM} :

אפשר לבנות מכונת טיורינג T שעל קלט $\langle M, w \rangle$ תבנה D שמקבל כל מחרוזת **שלא מהווה היסטוריית חישוב מקבלת** של M על w :

D יבדוק תחילה האם אפשר לחלק את הקלט לתת-מחרוזות שביניהן יש #. אם לא, הוא יקבל.

לאחר מכן D יבדוק האם כל תת-מחרוזת מתארת קונפיגורציה. אם לא, הוא יקבל.

לאחר מכן D יבדוק האם התת-מחרוזת הראשונה היא הקונפיגורציה ההתחלתית של M על w . אם לא, הוא יקבל.

לאחר מכן D יבדוק האם כל קונפיגורציה נובעת מן הקודמת לה לפי כללי המעבר של M . אם לא, הוא יקבל.

לבסוף D יבדוק האם הקונפיגורציה האחרונה היא קונפיגורציה מקבלת. אם כן, הוא ידחה. אם לא, הוא יקבל.

כעת T תבדוק האם $\langle D \rangle$ שייכת ל- ALL_{LBA} . אם כן, היא תדחה (את $\langle M, w \rangle$). אם לא, היא תקבל. ($\langle D \rangle$ שייכת ל- ALL_{LBA} אם ורק אם $\langle M, w \rangle$ לא שייכת ל- A_{TM}).

שאלה 6

א. רדוקצית מיפוי של A_{TM} ל- ALL_{TM} :

"על קלט $\langle M, w \rangle$ כאשר M היא מכונת טיורינג ו- w היא מחרוזת:

1. בנה את המכונה M_1 הבאה:

$$M_1 = \text{"על קלט } x$$

1. אם $x \neq w$, קבל.

2. אם $x = w$, הרץ את M על w (את x) וקבל (את $x = w$) אם M קיבלה את w .

2. החזר את $\langle M_1 \rangle$.

ב. רדוקצית מיפוי של A_{TM} למשלימה של ALL_{TM} :

"על קלט $\langle M, w \rangle$ כאשר M היא מכונת טיורינג ו- w היא מחרוזת:

1. בנה את המכונה M_2 הבאה:

$$M_2 = \text{"על קלט } x$$

1. הרץ את M על w $|x|$ צעדים.

2. אם M קיבלה את w בתוך $|x|$ צעדים, דחה (את x); אחרת, קבל (את x).

2. החזר את $\langle M_2 \rangle$.

הסבר: אם $\langle M, w \rangle$ שייכת ל- A_{TM} , אז יש מספר צעדים y כך שלאחר ש- M רצה y צעדים, היא מקבלת את w . לכן על קלט x כך ש- $|x| \geq y$, M_2 תדחה, ולכן M_2 לא שייכת ל- ALL_{TM} .

אם $\langle M, w \rangle$ לא שייכת ל- A_{TM} , אז לכל מספר צעדים y , לאחר ש- M רצה y צעדים, היא לא מקבלת את w . לכן M_2 תקבל כל קלט x , ולכן M_2 שייכת ל- ALL_{TM} .

ג. ALL_{TM} איננה מזוהה-טיורינג כי הרדוקציה של סעיף ב היא גם רדוקציה של המשלימה של A_{TM} ל- ALL_{TM} . לכן אין רדוקצית מיפוי של ALL_{TM} ל- A_{TM} (כן מזוהה-טיורינג).

ד. המשלימה של ALL_{TM} איננה מזוהה-טיורינג (הוכחה בעזרת הרדוקציה של סעיף א). לכן אין רדוקצית מיפוי של המשלימה של ALL_{TM} ל- A_{TM} .